

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tiera esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiecare publicare. — Scriori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 89.

Joi, 8 20 Novembre

1879.

Brasiovu, 19 / 7 Novembre.

De unu siru de ani incóce partid'a liberala-constitutiunala a Nemtiloru din Austri'a a scrisu pe stindartulu seu: reductiunea speseloru ce se facu pentru armata. Si cu ocaziunea discussiunei adresei de respunsu la discursulu tronului vorbitorii din acést'a partida au accentuat mai toti necesitatea de a se face economii in budgetulu ministeriului de resbelu. Din punctu de vedere alu bunastarei publice d. Dr. Herbst si consoçi au tóta dreptatea, cá pëna candu Austro-Ungari'a va trebui se sustiuna o armata atátu de mare inmultiendu-se ne-continutu cheltuielile pentru ea, nu potemu sperá cá vomu poté scapá de deficitele infricosiate, care preindu jertfe totu mai mari dela poporatiune. Din punctu de vedere principiariu trebuie se li se dé prin urmare dreptu acelora, cari staruiescu pentru miciorarea speseloru prevèdute in budgetulu ministeriului de resbelu.

Cestiunea acést'a inse mai are inca si o alta laturu. Militarismulu domnesce in Europ'a si cátu timpu va durá domni'a lui, Austro-Ungari'a nu poté scapá de sarcinele cele grele ce i le impune necesitatea de a dispune peste o putere armata cátu mai insemnata, care se-o puna in positiune de a stá faça cu ori-ce eventualitate. Asiadér' situatiunea europeana este de asia, cá Austro-Ungari'a nu se poté gandi inca multu timpu la o reducere a contingentulu armatei sale. De aci urmèza cá guvernulu austro-ungare considera afacerile armatei unu „noli me tangere“ si trece nu numai de a dèr' chiaru de o crima, de a voi se schimbí conditiunile existèntiei armatei in modu defavorabilu. Cei ce au de scopu a slabi puterea armata a imperiului nu sunt amicii Austro-Ungariiei a existèntiei si influentiei sale in concertulu marilor puteri europene. Acést'a e refrenulu, care se aude de pe bancile ministeriale de câte-ori este vorb'a de a se votá vreo lege pentru armata.

Si acuma se repeta in vorba si in scrisu cá a votá proiectele de lege asupra administrarei Bosniei si asupra prelungirei legèi esistente pentru armarea tieriei pe alti diece ani, ar' insemná a voi se slabesci influenti'a si prestigiulu monarchiei in Europ'a. Si lucrulu stá in realitate asia. Cátu pentru Bosni'a, Austro-Ungari'a déca a disu A trebuie se dica si B, si déca este se duca politic'a inceputa la unu sfèrsitu bunu trebuie se aiba inainte de tóte armata, multa si buna armata.

Cu tóte astea Nemtii decembristi din Reichsrath sunt prea dispusi a nu votá proiectele de lege prezentate de guvernulu privitóre la Bosni'a si la legea pentru armarea tieriei. Si acést'a nu numai séu nu atátu din cauza cá dorescu se miciorá spesele budgetulu militariu, ci mai multu pentru cá n'au incredere in ministeriulu Taaffe si voiescu a se folosi de ocaziunea ce li se ofera acuma de a face se se retraga acestu ministeriu séu se primésca conditiunile ce i le voru pnne cu privire la politic'a interióra.

Ministeriulu Taaffe spre a face se fia primita legea pentru armarea tieriei pe alti diece ani de cátra camera are trebuintia de o majoritate de doue treimi. Despre acést'a majoritate inse nu dispune. I trebuiescu inca 51 voturi ale partidei decembriste. Déca dèr' decembristii ar' votá in contra proiectulu, acést'a ar' cadé si cu elu ar' cadé si ministeriulu.

Nemtii din minoritatea Camerei au fost hotaritu in adunarile partidei lor a nu votá pentru prelungirea legèi de armare pe diece, ci numai pe trei ani, alti numai pe unu anu. In urma „clubulu liberalilor“ a decisu cá se invoiescu la o prelungire pe diece ani inse numai sub conditiunea cá se va reduce contingentulu de pace alu armatei. Dep. Skene propuse cá acést'a se fia redusu dela 250,000 la 230,000. De alta parte clubulu progressistiloru s'a declarat nu numai pentru prelungirea

legèi de armare pe unu singuru anu miciorandu-se totodata contingentulu de pace alu armatei. Tóte celelalte partide au declarat din contra cá voru votá proiectulu guvernulu.

Ministeriulu Taaffe a facutu incercari de apropiare. Póte cá-i va succede se cástige cele 51 voturi de care mai are lipsa, dèr' déca decembristii nu ar' voi se céda nici decumu? Atunci, credemu va fi negresitu mai reu nu inse pentru autonomisti ei pentru Nemti chiaru, cáci póte veni unu ministeriu Hohenwart la càrma.

Proiectulu de lege bosniacu in diet'a ungara.

Dupa deschiderea discussiunei generale asupra proiectulu de lege privitoriu la a d m i n i s t r a r e a B o s n i e i si dupa ce raportorulu E. Pulay a recomandat primirea lui, celu d'antaiu care a luat cuventulu in contra proiectulu a fost unu serbu — Dr. Polit. Acést'a este caracteristicu. Serbii nu vedu bucurosu estinderea Austro-Ungariiei in Orientu, dincontra ei se semtu amenintiatu prin acést'a. Dr. Polit recunósce, cá ocupatiunea este unu faptu implinitu si ar' primí proiectulu din cestiune, déca Austro-Ungari'a ar' oferi garanti'a, cá voiescu se introduca ordine si civilizatiune in Bosni'a, pëna acuma inse n'a facutu nimicu, ci lasa cá acolo se domnésca chaosulu cá sub Turci, de aceea ilu respinge. Mai surprindietoriu este, cá d. Polit respinge proiectulu, cu tóte cá insusi constatandu deosebit'a lui importantia, dice cá elu va duce la o schimbare a sistemulu, a situatiunei interióre in monarchia, in urma careia elementulu slavieu va ajunge inca de asupra. Ori cumu veti întorce acestu proiectu — dice Dr. Polit — elu nu intra nici in cadrulu dreptulu publicu alu Ungariiei, nici in alu Austriiei. Nu este numai o intemplantu órba, cá Cehii intrara tocmai acuma in Reichsrath, ei credu cá in curèndu se va schimbá sistemulu de pëna acuma. Dela inceputu s'a vedutu cá afacerea bosniaca va avé urmari grave pentru monarchia. Acuma se vede, cá ocupatiunea a fost mai multu decâtu o campania militara.

Mandatulu dela Berlin a insarcinat Austro-Ungari'a cu administrarea Bosniei si Herzegovinei, inse Austro-Ungari'a n'a corespunsu misiunei sale. Doue cestiuni avea se resolve Austro-Ungari'a in tierile ocupate: cestiunea bisericésca orientala si cestiunea agrara. Cu privire la cea d'antaiu cestiune s'a comis indata la inceputu o mare eróre, cáci autoritatile austro-ungare nu s'au radimatu pe majoritatea, ci pe minoritatea poporatiunei. Majoritatea poporatiunei, care se tiene de biseric'a greco-orientala, se vedea asuprita de episcopii fanarioti greci; ea sperá cá i se va imbunatati sórtea dupa ocupatiune, cá-o voru liberá de sub jugulu fanariotiloru; sperá a ajunge sub iurisdictionu patriarhului dela Carlovitiv, care este urmasiulu legitimu alu patriarhiloru serbi dela Ipek. Dèr' comitele Andrassy recunoscèndu continuitatea suveranitatii Sultanulu a recunoscutu si competenti'a patriarhului ecumenicu din Constantinopole.

Ce se atinge de cestiunea agrara se scie cá tóte revolutiunile au fostu la inceputu miscari agrare, care abia mai târdiu capetara unu caracteru politicu. Referintiele agrare s'au dezvoltatu in Bosni'a cu totul altfelu cá in alte partii. Andrassy credea cá va afla in Bosni'a aceleasi raporturi, cari esistau inainte de 1848 in Ungari'a. S'a insielatu in Ungari'a institutiunile feudale nu aveau de a face nimicu cu religiunea si cu nationalitatea, in Bosni'a inse concade posesiunea feudala cu religiunea, acolo sunt numai mohamedanii proprietari de pamentu. Chrestinii trebuiau se dé statulu a diecea, proprietariloru a sieptea, a sies'a, a patra ba si a trei'a parte. Dupa rescularu dela 1469 a decretatu Omer-pasi'a, cá Begii au se capete pretutindeni a trei'a parte, dèr' pentru aceea n'au dreptu se pretinda robote. Begii au luat a trei'a

parte, inse au pretinsu si robote. Decursulu rescularu ultime care a facutu se isbucnésca cestiunea orientala este cunoscutu, Solutiunea cestiunei agrare va fi prin urmare fórte grea in Bosni'a. De-o parte se considera Begii de alta parte Raiialele de proprietari ai pamentulu. Inainte de ocupatiune au tienutu Begii in Seraievo o adunare; ei au promis Raiialeloru cá le voru dá lor a trei'a parte a pamentulu, déca voru voi a se luptá in contra Austriaciloru. Raiialele nu se invoira, cáci sperau cá dupa ocupatiune voru capetá inca mai multu. Acuma inse autoritatile nóstre au datu porunca cá Raiialele se platésca cá si mai inainte Begiloru a trei'a parte, faimós'a tretina. Déca cestiunea agrara nu se va resolvá intr'unu chipu óre care, vomu avé intotdeauna resculari in Bosni'a. Dr. Polit declara in fine cá din motivele arátate nu primescu proiectulu de lege.

Dupa Dr. Polit a vorbitu dep. Guido de Bausnern pentru proiectu delarandu cá vorbesce in numele seu propriu nu in numele partidei sale, apoi a depusu E. Simonyi cunoscut'a motiune si in fine a luat cuventulu deput. Desideriu Szilágyi, care a disu intre altele: „In acestu proiectu se pune bas'a la aceea, cá din cele doue state (dualistice) se se nasca unulu alu treilea. Inca pe timpulu crearii legiloru dela 1867 esistá temerea, cá din organele comune ale monarchiei se póte nasce cu timpulu o a trei'a putere de statu. Partid'a care a creatu pactulu dualisticu s'a linistitu dicèndusi, cá agendele ministeriulu comunu sunt strinsu limitate si cá delegatiunile sunt dependente de parlamente. Pericolele, de cari se temeau atunci, ne amenintia adi. Scimu, cá centralistii autonomistii si federalistii din Austri'a voiescu se face din delegatiuni unu parlamentu comunu. Déca dèr' aceste partide, desi nu consentu la cuprinsulu proiectulu, totusiu ilu primescu, ele ilu primescu numai, pentru cá vedu intr'insulu o consolidare a institutiuniloru comune (Asia e! in stanga) Aceste pericole fura prevèdute la 1867 de cátra ambele partide si marele barbatu, a caruia nume este legatu de acést'a opera de impacare pentru totdeauna, a lasatu cá mostenire cá institutiunile create de densulu se fia conservate in spiritulu acela in care fura create. Doi conducètori ai opozitiunei si-au fost redicatu atunci vocea in contra largirei acestoru institutiuni. Unulu din acestia a fost Coloman Ghyczy. Celalaltu dise: atunci potu se vina odata la càrma alti barbati cari voru largi cerculu de activitate alu acestoru institutiuni si prin aceea voru ingropá independenti'a Ungariiei in abisulu delegatiuniloru (Ilaritate vina in stang'a.) Barbatulu care a vorbitu asia este acuma ministru presedinte (Miscare in drépt'a, Ilaritate in stang'a.) Proiectulu de faça are de scopu prin largirea competentiei guvernulu comunu si a delegatiuniloru a sparge formele acestoru institutiuni (Aplause vini in stang'a.) Pentru cá nu noi se fimu aceia cari cu manile proprie se darime dualismulu trebuie se respingemu acestu proiectu.

(Va urmá.)

La cestiunea Arab-Tabiei.

Cu privire la regularea fruntariei romano-bulgare se scie „Correspondintiei politice“ din Bucuresci 11 Novembre:

„Precumu scimu comisiunea de delimitare europeana a stabilitu in Decembre 1878 fruntari'a intre Bulgari'a si Romani'a pe tiermulu dreptu alu Dunarei asia, cá lini'a granitiei se incépa la inaltimile dela Arab-Tabi'a situate in partea de spre ostu a Silistriei si de aci se mérga in directiune drépta sudostica pëna spre sudu dela Mangali'a la Marea négra. In contra acestei delimitari a protestatu numai delegatulu Rusiei, care a voitu, cá inaltimile dela Arab-Tabi'a se remana Bulgariiei si cá fruntari'a se incépa mai departe spre ostu. Natur'a lucrulu cere, cá fruntari'a póte se fia trasa numai dela unu asemenea punctu alu Du.

narei, care ierța a se pune în legătura strinsă și sigura teritoriile romane dela ambele tîermuri ale Dunarei și acestă a și fost una din motivele principale pentru cari comisiunea internațională a ficsatu punctulu, de unde trebuie se încépa fruntariă mai înainte de ce Dunarea se imparte în doué brație, celu principalu și brațulu Borcei ce merge spre nord-ostu și este 250—350 metre de latu. Dupace Russi'a și-a basatu protestulu seu în Decembre 1878 pe aceea, că se pôte usioru stabili o asemenea legătura tare între Romani'a și Dobrogea și mai în josu spre ostu, tramisera poterile semnatare a tractatului dela Berlin o a dou'a comisiune, la faci'a locului, care a cercetatu lucrulu și a careia elaboratu tehnicu este aprópe gata.

„La comisiunea acést'a au luat parte directa: D. Lalanne pentru Françi'a, caruia pentru renumele celu are că tehnicu și în puterea pozițiunei sale că „directeur de ponts et chaussées“ i s'a incredintiatu presiđiu; Colonelu Jäger din statulu majoru generalu c. r. pentru Austro-Ungari'a și totodata vice-presiđinte; maiorulu Heiden pentru Germani'a; generalulu Struve și colonelulu Karisiev pentru Russi'a, maiorulu Sponzilli pentru Itali'a; capitanulu de naia Sale pentru Angli'a; Yahia-pasi'a și Gabriel-Effendi pentru Turci'a. Afara de acesti membri cu dreptu de votu au luat parte din partea Romaniei cu votu consultativu Colonelulu de statu-maioru Falcoianu, Inspectorulu-generalu din ministeriulu lucrărilor publice Olanescu și colonelulu Arionu.

Resultatele cercetării la faci'a locului se potu resuma așa:

„Dupa hotaririle primei comisiuni de delimitare se pôte lega Romani'a cu Dobrogea printr'unu singuru podu peste Dunare dela unu tîermu la altulu, care ar' avé o lungime de 1170 metre, fiindu ap'a acolo 11 metri de afunda; platoulu pe tîermulu dreptu alu Dunarei se pôte ajunge cu o urcare de 15 per mille; legatur'a s'ar' poté face la Gur'a-Borcei spre sudu dela Calarasi și spre ostu dela Silistri'a, mai înainte de ce se imparte fluviulu în doué brație; afara de acést'a se pôte stabili preste braçulu dela Borcea și o navigatiune directa între Calarasi și Dobrogea.

„Dupa proiectulu rusescu are se încépa linia fruntariiei 27 kilometre spre ostu de Silistri'a în dreptulu satului romanu Cioroiu; spre a pune în legătura teritoriulu stangu cu Dobrogea, ar' trebui se se faca unu podu fôrte costisitoriu peste braçulu dela Borcea, care la loculu acést'a are o latime de 250 metre și este 16 metre de afundu; între braçulu Borcea și Dunare se afla teritoriulu de inundare alu insulei Balt'a, care aci are o latime de 7, mai spre ostu de 11 kilometre, care insula remane inundata pēna la o înaltime de trei metre câte 3—4 luni pe anu. Braçulu principalu alu Dunarei are aci 1100 metre în latime și 16 metre în afundime, și pe tîermulu dreptu se înaltea unu parete a nnuu munte, care ar' trebui se fia spartu făcēndu-se unu tunelu spre a castigá astfelu unu drumu practicabilu. O legătura directa de navigare romana între Calarasi și Dobrogea ar' fi cu totulu eschisa. Construirile ce sunt de lipsa dupa proiectulu rusescu din punctu de vedere tehnicu unu sunt cu neputinți'a a se face, spesele ce ar' causá inse nu se potu prevedé si ar' fi celu puçinu mai mari decâtu inca odata p'atâta, câtu ar' costá o legătura mai susu de loculu unde se imparte Dunarea în doué brație.

Selagiu 4 Novembre 1879.

Suntu diece ani, de candu invetiatoriulu gr. cat. din Bredu, Vasiliu Popu, la susternerea protopopului seu și intrevenirea inspectoratului scolariu din Zelau fũ lipsitu de postulu seu și indrumatu, că, voindu a obținé vre-o stațiune, se depuna esamenulu de calificatiune. În loculu lui se denumí invetiatoriulu calificatu, Vasiliu Murasiu. Acest'a funcțiunã pēna în tómn'a anului 1875, candu se tredi cu o ordinațiune a maritului ordinariatu diecesanu, care fara de nici o motivare 'lu destitue din postulu seu și-lu indruméza a-si cercá alta stațiune, care i se vá conferi; totu-odata se restituie de invetiatoriu celu-ce a fostu, adeca Vasiliu Popu, carui-a pēna în diu'a de adi nici în minte nu-i plesni a face destulu postulatulului de a depune esamenulu de calificatiune. Vederile domnului invetiatoriu în acést'a privinți'a au fostu justificate pré deplinu prin restituirea sa și fara de esamenu de calificatiune, care, precum se scie, s'a intemplatu la staruinti'a parintelui seu, parochului din Bredu și a fratelui seu, care pre acelu tempu erá teologu în Gherl'a, și la cererea cătoru-va poporeni „bine informati.“ Protopopulu respectivu a fostu totu asiá de surprinsu prin ordinațiunea acést'a, că și invetiatoriulu destituitu. Acest'a s'a retrasu în comun'a invecinata, unde traiesce pēna adi, cam poté, fara oficiu. Vasiliu Popu restituitu funcțiunéza, că-si pan'a côle, adeca nu face nimica, poté de frica, că „da de nu vá fi bine, ce vá face.“ Elu nu e de vina, căci sciutu este: „că totu omulu, care jóca mai bine decâtu cum scie, neunu este.“ Partea cea mai buna a poporatiunei fũ neplacutu surprinsa, ba scandalisata, prin ordinațiunea acést'a

nedrépta, prin care interessulu unei persóne se puse înaintea causei atâtu de ponderóse a invetiamentului; schintéu'a începũ a arde sub spuză. Nu preste multu veni acasa teologulu și insurandu-se avũ imprudenti'a de a-si cere parochi'a Moigradului și conferindu-i-se acést'a a o administrá locuindu cu tatalu seu în Bredu. Proverbiulu: că nimene nu e profetu în patri'a sa, se adeveri și aci, că-ci poporeni din Bredu începura a invidia pe acést'a familia, care dupa parerea lor se înradicinéza asiá de tare în comun'a lor și absorbe tóte deregatoriile. La acést'a invidia poté se-i fi datu nutremente și unele procederi nóue dér' esite d'în capu teneru și fara de esperintia ale betranului parochu, că-ci altumintrele nu precepem ostilitatea unui poporu faci'a de parochulu lor, cu care au traitu în pace ani trei-dieci, de nu mai bine. Schintéu'a ardeá și mai tare sub spusa Obvine apoi impregiurarea, că betranulu parochu este necesitatiu a-si scóte lecticalulu dela unii credintiosi séu mai bine, necredintiosi ai sei pe calea esecutiunei. Între acesti'erá și unu fostu gendarmu fôrte sfatosu, care apoi facũ se sara min'a ascunsa, a carei-a festila ardeá dejá de multu. O parte însemnata a Bredaniloru, sub conducerea gendarmului, (asiá lu-numescu pe respectivulu) și amblã de tréba și în mani'a tuturoru exhortariloru ba și unoru promisiuni nepre ugetate, se facũ neunita. Scisiunea intrã în Selagiu. Toti Bredanii la olalta n'au fostu în stare a-si tiené scóla curata și în decursu de mai multi ani a-i ingradí giurulu, dér' neunitii isi facura singuri în patru septemani o biserica, ce e dreptu primitiva, dér' totusi biserica, pre care o si santira și deschisera scóla, ce e dreptu și mai primitiva, și instalara pre gendarmu de dascalu cu léfa de 30 fl. pe anu.

Pan'aci fapt'a, dér' acum venu urmarile. Urmariile sunt mai antaiu, că nici pop'a celu unitu, nici celu neunitu n'are venitu dela Bredani; déca preotulu celu unitu pretinde, ce-i compete, ómenii amenintia, că se voru face mai bine și ei neuniti; déca cere celu neunitu, ómenii dicu, că déca au de platitu și aici, mai bine se voru face éra uniti. Totu asiá patiescu și cei doi invetiatori. Pana la neunire léfa invetiatorésca în Bredu a fostu 200 fl., acum invetiatorulu celu unitu are 60 fl., er' celu neunitu 30 fl. pe anu, dér', precum s'a constatat pe cale oficiósa, nici a încassatu unulu nici celalaltu ceva din léfa lui totu din cauzele susatinse. De astringerea parintiloru, că se-si dé copii regulatu la scóla, nici pomana, că-ci intru adeveru atunci toti se voru face, pēle-mēle uniti-neuniti, poté calvini. În Bredu e déra anarchia deplina. Panacum toti Bredanii la olalta sustieneáu o biserica seraca și-o scóla și mai seraca, acum desbinandu-se nici au eclesia nici scóla de tréba. Densii prin o apucatura diplomatica se mantuire de ambele. Reulu inse nu se opri aci, ci se latí prin giuru. Pentru tóte relele reale séu numai imaginate ale poporului în trebi bisericesci și scolare acum nu este decâtu unu leacu dér' acést'a apoi e universale: desunirea. Satele de prin gturu audiendu, că cum si-au castigatu Bredanii usiorare faci'a de parochulu lor și si-au micioratu léfa invetiatorésca pēna la o suma neînsemnata, pe care inca nu o platescu, ba și aceea, că ce sensatiune a produsu trecerea lor la confess. gr. or. în cleru și la guvernulu diecesanu și câte încercari ba chiaru promisiuni (mare gresiéla dupa a nóstra parere) s'au facutu, că se se impedece acést'a: începura si ele a se miscá, a regul'a veniturile preotiesci și invetiatorésca dupa unu placulu lor, a formá cele mai esagerate pretensiuni (comune cu 40 de fumuri voiescu se aiba preotulu și invetiatoriulu lor deosebitu de alte comune) și în casu de neimplinirea acelora amenintia cu parasirea unirei, bine sciindu din esemplulu cu Bredanii, că acést'a amenintiare și produce nesmintitu efectulu seu asupra guvernului diecesanu. Asiá si este, că-ci guvernulu diecesanu, că se nu scape vreunu sufletu din credintiosii sei acórda tóte cele cerute și prin acést'a provóca numai alte miscari de aceste. Pana acum s'a intemplatu numai aceea, că în comun'a Aghiresiu, unde léfa invetiatoriului a fostu de 260 fl. și s'a aflu de unu dieceniú încóce o scóla poporală de modelu, la pretensiunea credintiosiloru s'a redusu léfa invetiatorésca la 120 fl. di un'a suta și duóe-dieci de floreni și, fiindu-cã invetiatoriulu de pēna-acum n'a potutu se remana pre langa acést'a léfa, s'a denumitu în loculu lui unu adevératu siolomonariu fara de nici o calificatiune, ba ce e mai multu chiaru acelu care a propoveduitu mai antaiu si mai însufletitu trecerea la cealalta confesiune în Fetindi'a și Aghiresiu, precum marturisescu scandalisand-se iusisi poporeni din am-

bele sate. Ce ne vá aduce venitoriulu pentru acele sate, cari si-au susternutu pretensiunile la guvernulu diecesanu, nu scimu, dér' ne temem instinctive de mesuri gresite, că-si copilulu patitu de focu. De ce se voru face mai multe concessiuni, de aceea se vá dá mai multu nutremente acestoru miscari stricacióse pentru biserica și scóla. Dupa a nóstra parere ar' fi mai cu scopu a lasá se tréca acele comune, cari nu se potu linisci decâtu ruinandu-se parohiele și scólele, că-ci în unele comune cá aceste si asiá nu vomu poté aduce nici cu forti'a preoti și invetiatori de dómne-a-ajuta, apoi nici poporeni nu voiescu seriosu a se desuni, ci numai sparie cu acést'a pe guvernulu diecesanu și 'si-storecu concessiuni câtu potu de mari, necugetandu la urmarile triste ale acestei procederi a lor.

Dér' cetindu-le aceste, fiescecare interesatu 'si vá pune întrebarea, că ce potu fi cauzele, de se ivescu aceste miscari chiaru în protopopiatulu Bredului, alu carui protopopu e unulu dintre cei mai activi protopopi atâtu pe terenulu bisericescu câtu și pe celu scolasticu, si respectatu si iubitulu atâtu de preotii subordinati lui, câtu si de inteligenti'a si poporu, în acelu tractu, în care de doué-ori în anu se tienu regulatu sínóde tractuale mieste si în care preotii mai fara esceptiune 'si facu datoriti'a consciintiosu si suntu în pretensiunile lor cu poporulu umani? Respunsulu la acést'a întrebare este scurtu și luat din gur'a chiaru a acelu cari voiescu se se faca neuniti, trebuie dér' se contiua adevérata causa a miscariloru acestoru dauóse pentru biserica și scóla. Déca vorbescu cu malcontentii acesti-a si le areti negru pe albu, că ce dau ei popei și dascalului si ce suntu acesti'a daturile face pentru acestu venitu mai puçinu decâtu modestu totu anulu, apoi le mai areti că ce lefe au alti diregatori, cari în privinți'a calificatiunei pentru oficiulu lor nu se potu mesurá cu pop'a, ba nici cu dascalulu, 'ti răspundu: nu mai potem de greutati trebuie se ne usiuramu unde si cum putem. Adeca bietulu poporu fiindu trãnitu la pamentu de greutãtiele cele multe, cari i le impune statulu, administratiunea comitatensa si comunala, de cari nu p ó t e s c a p á, denéga în necasulu seu veniturile modeste ale imediatiloru si-a devératiloru sei binefacători, ale popii si invetiatoriului, că-ci de aceste séu de o parte a lor, amenintiandu cu desunire, p ó t e s c a p á. Dér' pentru ce e acést'a chiaru în tractulu Bredului? Respunsulu pentru cá esemplulu, cá pop'a poté se fia popa si fara de venitu séu cu fôrte puçinu venitu arãndu, sapandu si cosindu, déca are unde, si cá ce dascalulu poti contractá dupa seraci'a sa în totu anulu, déca este de lipsa, ne mai vorbindu de binefacători'a impregiurare, că acelu dascalu, cu care poti contractá în totu anulu, are minte si nu te necajescu cu liste de lenevire, cari te punu în alternativ'a séu de a plati multa (glóba) séu de ati tramite copilulu regulatu la scóla — este în iumediata apropiere, dincolo de Mesesiu. Eaca caus'a adevérata a unoru miscariloru, cari numai prin mesurile pripite si reu cumpanite ale celor mai mari au devenitu înspaymentatórie si voru deveni, déca nu se voru luá alte mesuri, chiaru cu propriulu pericolu. Celu-ce stringe tare de grositi'a scapa adese-ori florenulu.

Acest'a este faptululu trecerei la confess. gr. or. în Selagiu si adevératele lui cause, si nu acelu, cari se colportéza pēna pre lá Gherl'a. Aci mai observezu, că e departe de mine a me încumétá se tienu desunirea de unu reu din punctu de vedere dogmaticu, ci o tienu de unu reu din acelu punctu de vedere din care tienu de unu reu si unirea facuta din motivele susatinse, adeca din punctulu de vedere alu demoralisarei poporului prin asemeni specule cu religiuena.

Dér' miscarile aceste din Selagiu au o însemnatate mai mare, decâtu intemparile simple de acése miscari suntu numai fulgerari indepartate, numai reflecte, cari prevestescu o furtuna grea care adi mane vá aparé pe ceriulu unirei si — ne temem — 'si vá produce devastarile sale mai antaiu în dieces'a nóstra. Dieces'a nóstra e grea bolnava; e tempulu supremu, cá doctorii ei se îngriješca de medicina si se nu crutie nici cutitatu unde vá fi de lipsa.

(Va urmã.)

Din parlamentulu austriacu.

Desbaterea proiectelor de adresa în adunarea deputatilor (Urmare si fine.)

Dep. Dr. Herbst (Continuandu) Se dice, că în decembriști voim se provocamu acuma certe constitutiuni

Asemeni certe avura locu si 'n anii din urma. Ni s'a fost disputat chiaru si dreptulu, de a incuviintia tractate cari ne impuneau sarcine. Ve aducu aminte mai departe de pertractarile privitoare la pactulu cu Ungaria. Déca d. deputatu din curi'a mariloru proprietari boemi dice acuma, ca amu fi responsabili pentru ceea, ce amu omisu, i-asiu dice: Déca acuma avemu se platimu cu 4 milióne mai multu pe anu, respunderea pentru acést'a nu cade pe partid'a constitutiunei. Acést'a e o urmare a omisiunei partii contrare. De unu mare reu amu fi fostu feriti, déca deputatii din Boemi'a s'ar' fi potutu decide c'unu anu mai inainte se parasca politic'a abstinentiei passive. (Aplause.)

Dupa aceste oratorulu trecendu la cestiunea financiara dice ca adres'a, minoritatii a nemerit'o, punendu la indoiéla promisi'a ameliorare a situatiunei financiare. Citéza unu siru de pozitiumi din budgetu, cari, dice, sunt numai la aparintia exacte si-i pare reu ca fras'a, ca majoritatea póte se ié asuprai finacele numai cum beneficio inventarii, a fost aruncata intre poporu.

Si cumu s'au desvoltatu lucrurile in realitate? Dupa multi ani de pace, dupa 1848 s'a contractatu unu imprumutu de 500 de milióne, care s'a adausu iute cu 111 milióne, drumuri de feru au fost vendute c'unu pretiu de batjocura. Partid'a constitutiunei a trebuitu se ié asuprai aceste datorii in 1861 c'unu agio de 40 procente. Dupa aceea veni sistarea constitutiunei si resbelulu. Ministrulu de finace a potutu se contracteze unu imprumutu numai pe léngea cea mai mare umilire. Trebuie se mai adauga, ca jumetate din calile ferate garantate de statu fura create in timpulu sistarei constitutiunei (1865) si inca fara nici o fisare a macsimului garantiei, la ceea ce partid'a constitutiunei n'a consentitu niciodata.

Si totusiu mai vinu si destépta sperantie, ca si candu prin simpl'a schimbare a opiniunei politice a ministeriului s'ar' nasce o noua era de bunastara. Vine c'un budgetu, care la parere a delaturatu deficitulu, dér' care, me temu, ca pe langa cunoscutulu sistemu alu cereriloru de creditu suplementariu, probabilu nu va fi mai micu ca celu din anulu trecut si pentru acoperirea acestui deficitu se propunu inca impositie, despre cari péna acuma intotdeauna s'a disu ca voru fi tocmai spre daun'a ómeniloru seraci.

In fine declaru, ca partid'a constitutiunei nu póte votá pentru proiectulu maioritatii, de aceea inse nu voiesce se incépa certe constitutiunale, pentru ca o activitate fructifera póte fi numai aceea, care are de scopu imbunatatirea situatiunei economice si financiare si credn, ca pe bas'a acést'a o impacare e possibila. Vomu ajunge se cunoscemu, ca pentru interesele nóstre comune trebuie se ne intrepunemu cu poteri unite si ne vomu convinge, ca acést'a este bas'a acést'a e mediuloculu prin care potemu se ajungemu la o intelegere. (Aplause prelungite in stang'a. Oratorulu e felicitatu din mai multe párti.)

Raportorulu minoritatii dep. Dr. S t u r m polemiséza in contra discursului lui Rieger dicédu, ca acést'a contine recriminari, prepunsi si si insulte in contra partidei constitutiunei. In luptele de péna acuma, dela 1867 incóce desi pasiunea de multe ori a scosu câte unu cuventu aspru, nu s'a pusu la indoiéla niciodata onorabilitatea contrariului. (Strigari din stanga: Asia e!) Intristarea ca adi nu e asia me face se sperazu mai puçinu intr'o conlucrare folositoare a tuturoru. Cè se atinge de actiunea guvernului trebuie se me miru, ca dupa desastrulu ce l'a suferitu guvernulu in camer'a domniloru inca totu mai are voie se continue misiunea s'a de impacare. (Strigari in stang'a: Fórté bine!) Camer'a domniloru si-a castigatu unu nou meritu pentru idea de statu austriaca credu ca voru consenti toti cu mine déca declaru, ca minoritatea camerei deputatiloru trebuie se fia multiamitóre braviloru sei soci de principie din camer'a domniloru. (Aplause in stang'a) Atitudinea guvernului in timpulu desbaterei adresei a fost asia, încátu nu se scie déca e adevératu, ce a disu d. Ministru-presidinte, ca guvernulu stá de a s u p r a partideloru. Eu credu ca elu stá i n t r e partide (Iluritate in stang'a) si ca n'are nici programa.

Raportorulu maioritatii comite H o h e n w a r t : Desbaterea adresei de respunsu la inceputulu unei noue sesiuni e momentulu, in care intra prim'a óra in atingere partidele reprezentate in camera si arata tendinti'a programe-loru loru. Si de astadata au luat situatiune ambele partide mari din camera. Eu nu potu se revinu la ceea ce s'a vorbitu in cursulu desbaterei proiecteloru de adresa, voiescu se atingu numai o episoada. S'au disu adeca in siedinti'a trecuta de cátra unu domnu din partea drépta a camerei (Dr. Rieger) cuvinte aspre, si nu me sfiescu a-o spune pe facia, cuvinte nemeritate (Bravo! in drépt'a) cari, deórece au trebuitu se vatame pe cei din taber'a contrara, le regretamu multu. (Aplause.) Credu inse, ca celu ce se pune in pozitiunea unui barbatu, care in timpu de multi ani pe sine si drepturile patriei sale natale, ce-o iubescu cu ordóre lea consideratu de calcate in pecióre si acuma pasiesce prim'a óra earasi in parlamentu, nu va judecá asia de aspru despre astfelu de cuvinte (Bravo! in drépt'a.)

In prim'a camera in care sunt cu totii reprezentati s'a interese fói'a cu totulu. Majoritatea de mai inainte a devenitu

minoritate si minoritatea maioritate. Dep. S u e s s in intristarea s'a indreptatita asupra acestui faptu a cautatu a se consolá cu aceea, ca a declarat maioritatea lui neplacuta ca un'a, care n'are nici o legatura si promite o durata lunga. Ds'a dice ca polonii in curédu voru trebui se vina in conflictu cu domni din Boemi'a si adauge: „Se póte óre constitui pentru politic'a esterióra alte grupuri ca pentru cea interióra?“ uita inse totalu, ca ca membru alu stangei bosniace a resolutu insusi deja acést'a problema in modu fórté multiamitoriu (Aplause in drépt'a.) Dep. S u e s s ne judeca reu, cáci nu cauta in noi ceea ce suntemu, adeca conservativi. Dloru cei din stang'a toti se numescu liberali ear' pe noi ne numescu clericali, séu feudali séu nationali numai nu conservatori.

Spre a mulcomi curiositatea onor. d. deputatu cu privire la relatiunile nóstre cu ministerulu declaru, ca noi vomu sustiené guvernulu actualu pe facia si lealu, pe cátu timpu va avé in adevéru de scopu impacarea si intelegerea generala spre realisarea pazei interióre (Aplause in drépt'a). Contrarii nostri se urca pe scaunulu profetului, isi indrépta privirile in viitoriu si striga cátra lumea speriatá: „Constituti'e e n' periculu!“ Cineva póte se profetiésca totu ce 'si póte inchipui fantasi'a mai ingrozitoriu, profetulu nu e nici odata in periculu. De se adevéresce profeti'a s'a din intemplantu, 'i remane renumele de profetu bunu, déca nu se adevéresce, atunci are meritu inca si mai mare, de a fi departatu fantom'a prin admonitiunea s'a facuta la timpu (Aplause in drépt'a.)

Dep. Plener, candu a voitu se dovedésca, ca administratiunea autonoma costa mai multu, a intrebuintiatu date false prin care a maritu sum'a speselor. Déca esiti cu asemeni date, faceti ce ne imputati, duceti in éróre opiniunea publica (Aplause in drépt'a) Eri a mai combatutu unu domnu din minoritate unu pasagiu in adresa, care cere, ca dietele provinciale se 'si póta desvoltá neimpedecatu activitatea loru. Cumu poteti se combateti acestu pasagiu, nu intelegu. Nu sciti ca dietele eran adunate numai câte 2—3 septemani, nu e mirare dér' ca cestiunile cele mai importante remanu de regula neresolvate.

Dupa cuvintele vorbitoriului generalu de adi intelegu si mai puçinu adres'a minoritatii. Pe cátu timpu deputatii din Boemi'a nu voieau se intre in Reichsrath, ne dicea partid'a constitutiunei: Nu potemu tractá cu deputatii, cari stau afara de parlamentu; aci e terémulu pe care poteti se elup-tati ceea ce doriti. Acuma au intratu deputatii boemi si acuma li se dice: Lasative convictiunile, sperantiele afara inaintea pragului acestei sale, cáci aci nu au intrare. (Aplause in drépt'a). Inca si mai multu, dloru, ni s'a disu necontenitu: Lasati la o parte cestiunea de dreptu publicu, lucrati cu noi pentru binele materialu alu popóratiei si acést'a conlucrare comuna va aduce de sine intelegerea. Ei bine, dloru, noi amu facutu acést'a, n'amu atinsu cestiunea de dreptu publicu nici c'unu cuventu in proiectulu nostru de adresa, ci amu declarat pe facia, ca suntemu gata a lucrá cu dvóstra la solutiunea cestiuniloru economice, si acuma vinu aceeași dni din partea stanga a camerei cu proiectulu minoritatii si pasiescu in modulu celu mai bruscu si provocédu-ne astfelu formalu la discussiuni de dreptu publicu, declara intr'unu altu pasagiu alu adresei, ca sesiunea actuala a Reichsrathului póte fi si acuma nefructifera in urm'a discussiuniloru de dreptu publicu. Nu asi voi se vatemu bucuros pe nimeni, trebuie inse se ve declaru, ca procederea acést'a trebuie se capete o alta numire, eu nu affu numirea parlamentara pentru ea, dér' lasu se o afe inalt'a camera (Bravo! in drépt'a).

Acuma camer'a are a se decide pentru unulu din cele doue proiecte de adresa. O adresa insémna lupt'a, cealalta impacarea si intelegerea (Reprobari in stang'a), cea d'antiau vi-o recomanda minoritatea, cea de a dou'a maioritatea. Cea din urma vi-o recomanda inse si cuvintele inaltului Mesagiu imperatescu, vi-o recomanda dorinti'a unanima a intregi poporatiuni (Strigari: Oho! in stang'a; Aplause in drépt'a) care voiesce pazea in intru si conlucrarea fratiésca a reprezentantiloru ei. Credu dloru, ca nu ve va fi greu a alege intre cele doue adrese si asteptu cu deplina liniste decisiunea dvóstre (Aplause prelungite si Bravo in drépt'a).

— Dupa acést'a s'a primitu adres'a maioritatii cu 176 contra 155 voturi.

D i v e r s e .

(R e n u n c i a t i u n e a a r c h i d u c e s e i C h r i s t i n ' a .) Viitórea Regina a Spaniei, archiduces'a austriaca Maria Christin'a a plecatu Lunea trecuta cu mama-s'a, archiduces'a Elisabet'a c'unu trenu separatu la Madrid, unde se va cununa cu regele Alfonso alu Spaniei Inainte de plecarea ei din Vien'a avura locu la curtea de Vien'a unu siru de solemnitati de despartire. Intre aceste celu mai importantu a fost actulu solemnulu de renunciare a archiducesei, care se petrecu in 15 l. c. cu mare ceremonia si pompa. Au fostu de facia la acestu actu toti principii straini cari se aflau in Vien'a, toti archiducii, mai toti membrii

ai celor trei ministere, presiedintii Reichsrathului si ai dietei nngare, intregu corpulu diplomaticu vreo 50 de consiliari intimi, presiedintii oficielor administrative, generalitatea, membrii de ai parlamentului si tramisulu Curtii spaniole, Conte, ca reprezentantu extraordinariu alu regelui Spaniei. Dupa ce se adunara cu totii fu anuntiatá sosirea Maiestatii Sale. Solemnitatea a duratu o jumetate ora. Antiau s'au cetitu legile casei si statutulu familiei imperiale. Maiestatea S'a a adresatu inaintea actului solemnulu urmatóarele cuvinte archiducesei Christin'a: „Pe bas'a legiloru casei si a statutulu familiei nóstre fiecare archiducesa a Austriei inainte de a se casatori este obligata a renuntia solemnulu printr'unu juramentu depusu publice pentru sine si pentru urmasii sei in favórea liniei barbatesei si a liniei feminine, care precede dupa ordinea successiunei, nu numai la mostenirea tronului, ci si la mosteniri ab intestato ce s'ar' ivi eventualu in cas'a nóstra, care renuntiare se recunósce si confirma apoi pentru totdeauna de soçiuulu ei viitoriu. Am alesu acést'a di spre a implini acestu actu inaintea tuturoru membriloru Casei Mele, precum inaintea plenipotentiariului Maiestatii Sale a Regelui Spaniei, inaintea Ministriloru mei adunati ca martori in giurulu, tronului a presiedintiloru corpuriloru legiuitórie si a consiliariloru intimi si admoniezu prin acést'a pe archiduces'a Christin'a, ca nu numai se asculte cu atentiune indatoririle juramentulu ce va avé se depuna, si pe care ministrulu casei mele ilu va ceti, ci se'lu si urmeze cu scumpetate.“ — Dupa acést'a br. Haymerle a cetitu documentulu de renuntiare si teestulu juramentulu. Archiduces'a a depusu apoi juramentulu inaintea cardinalului Kutschker si subscrise documentulu, dupa dens'a subscrise tramisulu spaniolu in numele regelui Spaniei. — La 5 óre sér'a avu locu in ouórea viitórei regine a Spaniei unu prandiu de gala, la care au asistatu regele si regin'a Danimarkei cu suit'a, archiducii, cardinalu Kutschker si ceilalti martori ai actului de renuntiare. Cu totulu au fost 94 persóne si s'a servitu la acestu prandiu totu numai pe vase de aur.

(S t u d i u l a l i m b e i r u s s e s i .) La ordinulu ministeriului de resbelu comunu austro-ungaru s'a deschisu in 16 l. c. in Vien'a unu cursu de limb'a russésca pentru oficeri. Ministerulu de resbelu a aratatu intr'unu ordinu adresatu tuturoru oficeriloru de statu majoru generalu insemnataea cunóscerei limbei russesei si a accentuatu totodata dorinti'a esprimita la locul mai inaltu, ca toti oficerii de statu majoru-generalu se 'si insusiésca dupa putintia limb'a russésca. — Intr' aceea in Russi'a s'a ordonatu ca in tóte scólele militare si la trupa se se propuna si studieze cu cea mai mare atentiune geografi'a Austro-Ungariei. Semne de a'e timpului!

(G i u r s t a r i a s i a t i c e .) Sub acestu titlu i se scrie diuarului „Pester Lloyd“ urmatórele: Unei firme din Pest'a, fratii B., 'i este datoriu croitorulu protocolatu din Sz. Szt. György Albert Jancsó o suma insemnata. Deschidendu-se concursu asupra avereii croitorului, siefulu firmei numite a plecatu la Sz. Szt. György spre aperearea drepturiloru firmei. Datorniculu Jancsó este ruditu cu primariulu din Sz. Szt. György V. Császár. Se intemplantu acuma, ca Jancsó a fost bagatu in arestu preventivu in urm'a cercetarei facute. In aceea-si di d. B., siefulu firmei memorate, fu admoniatu din mai multe parti se fia atentu, cáci persón'a lui e in periculu. In urm'a acést'a B. si-a luat unu revolveru la sine, inse inca in aceeași séra candu mergea la procurorulu a fost opritu de primariu cu intrebarea: „Dta esti d. B.?“ Si apoi ridi-candu pumnulu 'i dise: Hotiule, talharule, misie-lule te inchidu, te omoru!“ D. B. aratandu revolverulu scapá inse de bataia. Primariulu a repetatu injuraturile sale in birtu si a insultatu si pe procuroru si pe judele investigatoriu. Procurorulu si-a sistatu functiunea si a plecatu. Acuma primariulu a píritu pe procuroru si jude, d. B. pe primariu. Organele ce i le-a fost datu vice-comite-le dlui B. spre scutul persónei sale nu fura de ajunsu, ca selu apere, cáci B. fu silitu de primariu a parasi orasiulu, „pentru ca a statu deja 3 dile si n'are ce se mai caute acolo.“ In fine B. trebui se plece din Sz. Szt. György. Datorniculu isi póte regulá acuma singuru afacerile. „Pester Lloyd“ provóca in fine de deputatulu orasiului Sz. Szt. György se faca o interpelatiune in privinti'a acést'a pe care in casulu pe facia o póte respunde insusi, cáci deputatulu orasiului Sz. Szt. György e Esc. S'a ministrulu-presiedinte Tisza.

(Cum era odinioara si cum e acum a.) Trussoulu (haine, si scule) ce l'a capetat viitoare regina a Spaniei, archiduces'a Mari'a Christian'a, nu provoaca numai curiositatea damelor — dice „Deutsche Ztg“ — ci poate insufla interesu si unui barbatu seriosu, care se ocupa de mersulu culturii. Acestu interesu nu priveste multele detailuri fine in esecutare, multulu gustu, nu bogati'a trebuintieloru regesci, ci resulta din asemanarile, ce leaga timpul de odinioara cu celu de adiaratandu-ne progressele ce le-amu facutu in modulu vietiei si in inmultirea placherilor vietiei. Trebuie se damu inderetu numai cateva foi din istoria, spre a vedea, catu de tenera este cultura noastra. Cetimu spre esemplu de cele 12 duzine de camesi minunate, ce le duce cu sine tener'a principesa in Spania si ne aducemu aminte, ca inca in seclulu alu 16-lea se da cate o camasia ca unu daru de mare pretiu si ca soia regelui Carolu VII. (in secl. XV.) a fost singur'a francesa a timpului ei, care a avutu mai multu de doue camesi de inu. Plapomele scumpe ale trussoului sunt admirate de toti, si noi aflamu in descrierile contemporane, ca odinioara odai'a de dormitu a unei regine chiaru si aceea a puterniceii Elisabete (a Angliei), in lips'a covoreloru de cari se afla pe atunci, se presera cu pipirigu prosperu. Patulu ei era o lavitia de lemnu, peria'a ei unu butucu de lemnu. Sute de ciorapi lucrati cu multa arta starnescu admiratiunea spectatoretului, care isi poate aduce aminte de ministrulu acela englesu din seclulu alu XV-lea care, candu a voitu se primisca pe ambasadorulu francesu in audientia festiva, si-a imprumutatu o perechia de ciorapi dela regele seu, care singuru posedea acestu raru incaltiamente. O sumedenia de batiste de nasu (basmale) se vede gramadite si deca cetimu scrierile renumitulu calatoriu Forster vedemu dintr'insele ca in anulu 1785 la festivitatile stralucite ale Curtii in Varsiovia aristocrati'a inalta n'avea basmale.

Ceea ce se intelege der' astadi sub cuventulu „Comfortu“ este o arta de totu moderna, si in privintia acest'a cetatianulu celu mai simplu alu timpului de faia sta mai bine decatu celu mai avutu si puternicu monarchu din evulu mediu. Si ore nu istorisesece unu istoricu venetianu cu indignare de soia unui Doge, care a fost atatu de luesuriosa, incatu a mancatu cu-o furculitia in locu se mance cu degetele? Lucrulu acest'a ilu poate face astadi si celu mai seracu: astadi nu-i lipsesece atatu furculiti'a — catu mancarea. Dupa aceste esemple ne potemu imagina, cumu sta lucrulu cu trussourile princiare de mai inainte. Candu s'a casatoritu Margaret'a Maultasch, mostenitoare Tiro-lului si a Carintiei, zestrea ei de acasa consta din catava panza si dintr'unu vestmentu italianu, care era forte admiratu. Hainele de otielu din colectiunea Ambrasa dovedescu in privintia acest'a multu. Inzestrarea noiei regine a Spaniei ne in faiosieza pe deplinu mersulu mandru si victoriosu alu miscarei culturii moderne.

(In folosulu nenorocitiloru din Murcia.) Directorulu generalu alu Agentiei Havas adreseza diuareloru bucurescene din Paris urmatoarea scrisore: „Pres'a francesa, intrunuta intr'o idea comuna de binefacere, organizesa o mare serbare in folosulu victimeloru atatu de numeroase ale inundatiuniloru, ce au bantuitu Spania. Un'a din principalele atrageri ale acestei serbari va fi publicarea unui numeru unicu alu unui diaru ilustratu, contienendu elementele unui succesu fara precedentu. Numele cele mai ilustre in literatura in politica, in istoria, in sciintie voru semnati articolele. Cei mai insemnati artisti ne dau concursulu talentului loru pentru deseme; ei s'au pusu deja pe lucru. Soverani, principi, personajiele cele mai cunoscute din lumea intraga ne trimitu autografe, ce voru forma albumulu celu mai bogatu si celu mai maretiu, care va pastra amintirea omeniloru insemnati din timpul nostru. In fine, esecutiunea a fostu incredintata tipografiei Dloru E. Plon et comp., din Parisu. Minunatele publicatiuni deja facute de acest'a casa ne dau siguranti'a ca diarul va fi atatu prin frumseti'a testului, catu si prin perfectiunea gravureloru, la inaltimea scriitoriloru si artistiloru, cari voru fi colaboratu la elu, si a scopului ce 'si propune pres'a francesa, dandu acest'a serbare de binefacere. Inscarinatu specialu de catre comitetu cu organizarea si publicarea acestui diaru, vinu se facu apelu prin vocea presei din Bucuresci, la spiritulu atatu bine-faceturu si milosu alu poporatiunei romane si se 'i ceru concursulu pentru cumpararea acestui numeru esceptionalulu de diaru ilustratu, care se va vinde in tota Romania'a cu 1 leu 25 bani. In faci'a cereriloru

ce ne sunt deja adresate si a necesitatiloru ce ne voru impune o tiparire enorma si buna ordine a espeditiuniloru, trebuie se scimu, catu se pote mai curendu si d'inainte, sum'a de esemplare ce librarii, vendietorii de diare voescu se cumpere cu bani gata. Cererile trebuie se fia adresate de catre librarii si vendietorii de diare Dlui Buison, reprezentantu alu agentiei Havas la Bucuresci, care le va transmite Dlui Eduard Lebey, directoru alu agentiei Havas, 34, rue Notre-Dame des Victoires, la Paris.“

(Comercialu.) „Monitoriula Romaniei“ publica, ca pentru inlesnirea comunicatiunei intre Tulcea si Mahmudie, ministrulu de interne a luat u intielegere cu compani'a austro-ungara de navigatiune pe Dunare, care a promis, ca cu inceputulu navigatiunei in anulu 1880 va stabili unu serviciu de vaporea de 3 ori pe luna intre Tulcea si Mahmudie, deca se voru infintia relatiiu comerciale intre aceste doue orasie.

(Museulu Tiberinu.) In Roma se infintieza actualmente unu museu, cu numele de „Museu Tiberinu“. Elu este destinat u pentru conservarea objectelor de arta, ce s'au gasitu in Tibru si care se voru mai gasi in albi'a lui. Museulu va fi asediatu in gradin'a botanica, a carei orangerie voru fi schimbate in galerii, unde se voru asiedia frumosele fresche descoperite mai deunadi in Farnesma. Salonele separate sunt anume rezervate pentru colectiunile moneteloru de auru, argintu si bronzu, cari deja acuma sunt forte bogate, si contienu monete forte rare din timpul republicei si alu imperiului.

(NECROLOGU. †) In 3 Nov. a. c. la 6 ore ser'a a incetatu din vieatia M. O. D. Ioanu Popescu, parochu si protopopu gr. cat. din Mediasiu, dupa o bola indelungata, in etate de 52 ani. Dupa ce din scurtulu timpu alu vietiei sale sacrifica 15 ani ca professoru la institutulu din Blasiu, fu santitu de preotu la 1867 si dispusu de parochu si V-Protopopu in Mediasiu unde cu celu mai mare zelu functiuna 12 ani, pana ce mortea ilu rapl dintre noi. Ceremonia funebrala s'a indeplinita in 6. Nov. la 2 ore p. m. pontificandu Rdms. D. Alimpu Blasianu, protopopu gr. c. alu Blasiulu asistandu 14 preoti tractuali si 3 rom. cat. in faia unui publicu numerosu de tote confessiunile din locu si giuru. Cu care ocaziune Rdss. d. Al Blasianu ca pontificante tienu o vorbire funebrala conformu statului, defunctulu prin care storse lacrimi din ochii tuturoru, dupa aceea vorbi preotulu rom. cat. din Mediasiu Györfy Fidelis in limb'a maghiara aducendu ultimulu tribut u reverentia defunctulu, care fu asediatu apoi pe carulu funebralu si petrecutu pena la momentu, unde preotii tractuali isi esprimara dorerea prin tenerulu parochu alu Blasielului pentru perderea bine meritatulu, blandului protopopu. Decedatulu in Domnulu eplansu de clerulu si poporulu tractualu, pentru ca a perditu in elu unu parinte blandu si zelosu pentru aperarea si inaintarea Bisericeii, Scolii si a binelui publicu, e plansu de octogenarulu seu parinte din Suciulu de josu, comit. Solnocu-Doboc'a, de fratii sei Iosifu Gregoriu si de toti consangeni amicii si cunoscutii. Fiai tierin'a usiora si memori'a bine cuventata!

Mai nou. Adi in 19 l. c. reprezentanti'a comunalu a orasiului Brasiovu a alesu de primariu cu aclamatiune pe d. Franciscu de Brennerberg.

Revista bibliografica. (Urmare.)

„Congresulu geologicu internationalu“ tienutu la Paris in 1878 de Gr. Stefanescu professoru de geologia si mineralogia la Universitate. Bucuresci. Nou'a tipografia a laboratoriloru romani 19. Strad'a Academiei 1879.

„Indreptaru practic u in tote afacerile finantiale“ de Georgiu Popu secretarin M. reg. finantialu etc. — Publicaseramu si noi la tempulu seu anuciulu de prenumeratiune la opulu de susu. Acuma a aparutu din elu si brosiura a 3-a din seri'a a II-a, adeca brosiura a 7-a, mai are se apara numai o singura brosiura a 8-a. Autorulu a deslegatu pe deplinu scopulu ce si l'a propusu in program'a s'a. Opulu e spicuitu cu totu feliulu de formulare, aratari, cereri, recurse, conspecte, registre s. a., cari usiureza de-o parte forte multu preceperea reguleloru si dispositiuniloru legiloru si ordinatiuniloru in afaceri finantiale, despre cari tracteza acestu opu, si de alta parte pune in stare pe fiecare, ca selu pota si folosi in pracsu, facendu-si elu insusi multe soiuri de cereri si potendu controla insusi, deca darile ce le platesce i s'au calculatu bine, seu ca este in-

sarcinatu cu debite in contra legei. Dupa parerea noastra opuri mai de mare folosu practic u pentru publiculu romanescu ca acesta puine au aparutu acuma. Pentru aceea ilu recomandamu cu tota caldura publiculu nostru. Brosiura a 4 din seri'a II resp. a 8-a si ultim'a din intregu opulu va aparé in primele dile ale lui Novembre. Opulu intregu va consta din 26 cole in locu de vreo 20, precum era in conspectu si dupa ce va fi iesitu intregu se va vinde cu 2 fl. 30 cr. Pena atunci se vinde si cate o seria de patru brosiuri cu 1 fl. platitu inainte si se pote trage dela tipografia seminariului gr. cat. din Blasiu. Seria II tracteza despre monopolulu de tutunu si sare, despre competintiele erariali, procedur'a in cauze fundarie si cuprinde in sine formulare despre deosebitele contracte. Pretiulu moderatu alu acestui opu ne face se speramu, ca va fi cautatu si se va expandi in tote partile, unde trebuie se se sentia trebuinti'a lui. (—)

Anunciu bibliograficu.

Albina Carpatilor, foia ilustrata pentru totu, a intrat cu 1-ma Octomvre in al IV-lea an de existenta. Spriginul, pe care i l'a oferit pana acum publiculu roman, este o proba, ca acesta foia imple un gol in diaristica noastra. Imbunatatirile facute cu inceputulu anului ne indreptatesc a spera, ca acest sprigin va merge tot crescend.

Sumariulu numarului 2 este urmatorul:

TECST: Amor si ortografi'a, novela originala (contin.) — Consolare, poezia de Victor Voila. — Nepotulu ca unchiu, comedia in 3 acte, tradusa dupa Schiller, de Petra-Petrescu. — Catacombele, de V. P. u. — Din vieta poporulu roman, de O. Dlujanschi. — Din „societatea“ paserilor, de X. . . . — Un rege prisoner. — Varietati, Bibliografia. Gicitura numerica.

ILUSTRATIUNI: Din „societatea“ paserilor. — Imbracarea regelui prisoner Cetevajo in portulu Durnford. — Debarcarea lui Cetevajo in Captown.

PE COPERTA: Partea umoristica: Petru din mazere, poveste; Glume si nu prea. — Cronica. — Anunciuri.

Deca numarul abonatilor va fi destul de mare, in scurt timp „Albina Carpatilor“ va realiza si alte imbunatatiri. Redactiunea si editura vor face sacrificii pentru ca foia densilor sa ajunga la inaltimea si ieftinatatea diarelor straine de aceea categoria; acesta depinde in grad mare dela bunavointa publiculu roman.

Prețul abonamentului pe un an 6 fior. — cr. resp. 16 lei.
„ 6 luni 3 „ — „ „ 8 „
„ 3 „ 1 „ 50 „ „ 4 „

Abonamentele se fac la editorulu W. Krafft in Sibiu.

Subsemnati facu prin acest'a cunoscutu onoratoriloru misterii si onor. publicu, ca si-au asortatu

Magaziulu

de haine barbatesci

Strad'a Vamei Nr. 12.

cu cele mai moderne si cele mai fine materii noue pentru haine de toamna si de érna din fabricele interiore si esteriore si se recomanda cu confectionarea prompta de totu feliulu de haine barbatesci, cu pretiurile cele mai moderate. Costume de toamna dela 25 fl. in susu.

Cu tota stim'a

A. SCHWARZE & BARTHA.

—20—

Cursulu la bursa de Viena
din 18 Novembre st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	68.15	Oblig. rurali ungare	88.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	70.60	„ „ Banat-Timis	87.25
Losurile din 1860	836.—	„ „ transilvane	84.50
Actiunile bancii nation	267.25	„ „ croato-slav	90.—
„ instit. de creditu	254.50	Argintulu in marfuri	—
Londr'a, 3 luni	116.65	Galbini imperatesci	5.54
		Napoleon'd'ori	9.32
		Marci 100 imp. germ.	57.80

Editoru pr.: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu
Tipografia: Ioanu Gott si fiu Henriou.